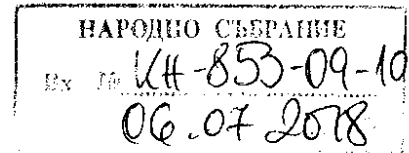

София 1574, бул. "Шипченски проход" № 69, тел.: (02) 970 88 10, (02) 970 88 13; факс: (02) 973 37 69

ДО

Г-ЖА МИЛЕНА ДАМЯНОВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ПРИ 44 НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Относно: № РД-21-01-00-9/26.06.2018 г./ Ваш изх. № KH-853-09-10/22.06.2018 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ДАМЯНОВА,

Съветът за електронни медии разгледа на свое заседание, проведено на 03.07.2018 г., законопроект за българския език, внесен от Волен Сидеров и група народни представители (вх. на НС № 854-01-54/14.06.2018 г).

Съветът като взе предвид:

- Разпоредбата на чл. 3 от Конституцията на Република България, съгласно която официалният език в републиката е българският.
- Нормата на чл. 36 от Конституцията на Република България, която предвижда, че:
  - изучаването и ползването на българския език е право и задължение на българските граждани (ал. 1);
  - гражданите, за които българският език не е майчин, имат право наред със задължителното изучаване на българския език да изучават и ползват своя език (ал. 2);
  - случаите, в които се използва само официалният език, се посочват в закона (ал. 3).
- Предвиденото в редица нормативни актове задължение за ползване единствено на българския език при осъществяване на взаимоотношенията в отделните производства (като, но не само - чл. 14 от Административнопроцесуалния кодекс, чл. 4 от Гражданския процесуален кодекс, чл. 21 от Наказателно-процесуалния кодекс, чл. 181, ал. 2 от Изборния кодекс и др.). Заложените принципи и цели при реализиране на политиките в сферата на образованието и културата (Закон за предучилищното и училищно образование и

подзаконовите актове за прилагането му – напр. Наредба № 6/11.08.2016 г. за усвояването на българския книжовен език, Закон за закрила и развитие на културата и др.).

- Разпоредбите на специалния по отношение на медийните услуги закон – Закона за радиото и телевизията, съгласно който:

- националните обществени доставчици на медийни услуги – Българската национална телевизия и Българското национално радио са длъжни да съдействат за развитието и популяризирането на българската култура и език (чл. 6, ал. 3, т. 2 от ЗРТ). Задължение, залегнало по силата на чл. 110, ал. 2 от закона и в издадените от Съвета за електронни медии индивидуални лицензи;

- един от основните принципи по чл. 10, ал. 1, т. 9 от ЗРТ, от който се ръководят всички доставчици на медийни услуги е „съхраняване на чистотата на българския език“;

- програмите се излъчват на официалния език съгласно Конституцията на Република България (чл. 12 от ЗРТ);

- всички производства пред СЕМ се провеждат на български език, като по отношение на лицензионните и регистрационни процедури изрично е записано, че заявлението за кандидатстване и документите по чл. 111, ал.1 и ал. 2 от ЗРТ се подават на български език,

намира, че в действащото законодателство са налице достатъчно норми, гарантиращи постигане на целите, посочени от вносителите в законопроекта и свързани с използване, опазване и обогатяване на българския език.

Доколкото текстовете на законопроекта възпроизвеждат текстове от Конституцията и други закони и уреждат отношения в областта на образованието и културата, е под въпрос целесъобразността от приемане на отделен, изричен нормативен акт. В този смисъл е и разпоредбата на чл. 10, ал. 2 от Закона за нормативните актове, съгласно която обществени отношения, които спадат към област, за която има издаден нормативен акт, се уреждат с неговото допълнение или изменение, а не с отделен акт от същата степен, законодателят, при необходимост от допълнителни гаранции за опазване на българския книжовен език, би могъл да пристъпи към промени в съответните специални закони.

Независимо от горното, във връзка с конкретни текстове в законопроекта, отнасящи се до дейността на регулатора и доставчиците на медийни услуги, Съветът намира същите за общи и неясни. При въвеждане на изисквания за ползване на конкретни говорни норми трябва да се отчитат особеностите и спецификата на медийните услуги. На територията на страната се предоставят за разпространение радио- и аудио-визуални услуги с различен профил и специализация, които включват предавания с различни жанрови характеристики и предвиденото

общо задължение за книжовен език за цялото времетраене на програмата е твърде ограничително.

Текстът на чл. 19, ал. 1 от законопроекта, който е пренесен като нова алинея 4 на чл. 8 от ЗРТ не дава отговор как ще се реализира „насърчаване“ на доставчиците „да популяризират българския книжовен език и писменост чрез специализирани предавания или рубрики и други тематични материали, предоставени или осъществени с участието на български учени, писатели, представители на българската наука и изкуство, чуждестранни учени – българисти и други“. Както бе посочено по-горе, двете национални медии БНТ и БНР, с оглед възложените им обществени ангажименти са задължени и сега да съдействат за развитието и популяризирането на българската култура и език. Липсва яснота, обаче, как държавата ще „насърчи“ останалата, преобладаваща част от доставчиците, които са търговски и осъществяват дейност с цел реализиране на печалба. Прави впечатление и, че в законопроекта се говори общо за „доставчици на медийни услуги“, а в предвидената редакцията на чл. 8, ал.4 (нова) субекти на нормата са само „доставчиците на аудио-визуални медийни услуги“, т.е вносителите изключват радиоуслугите от обхвата на нормата.

Налице е и терминологично несъответствие между текстове от законопроекта и нормите на ЗРТ.

Съветът за електронни медии споделя идеята на вносителите за създаване на Български културен институт „Св.Св. Кирил и Методий“ към Министерство на външните работи.

С оглед горното, Съветът още веднъж подчертава, че в сега действащия закон са налице достатъчно гаранции, които осигуряват и гарантират използването на официалния, съгласно Конституцията, език в дейността на регулатора и доставчиците на медийни услуги.

Въпросите на езика са културна територия и съществуването на закони в тази сфера трябва да се обмисля внимателно – дали чрез определен законопроект би могло да се подобри езиковата комуникация, или е по-вероятно да се създадат допълнителни ограничения в социалната среда

В заключение, Съветът за електронни медии, като подчертава подкрепата си относно съхраняване на чистотата на българския език, приема, че обществените отношения, свързани с неговото развитие, не следва да бъдат обект на законодателно регулиране, а следва да се развиват свободно като част от съвременната българска култура.

СОФИЯ ВЛАДИМИРОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СЕМ